

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра хореографії

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилук С. В.

«*18*» *березня* 2015 р.

Основи хореографії з методикою навчання

РОБОЧА ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
Напряму 6.010102 «Початкова освіта»

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи хореографії з методикою навчання» для студентів напряму підготовки 6.010102 «Початкова освіта»
12 жовтня 2015р. - 17с.

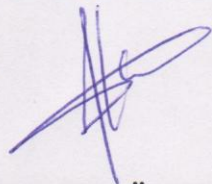
Розробник: Дужич-Ніколайчук Віктор Іванович, заслужений артист України,
доцент кафедри хореографії.

Рецензент: Козачук Олег Дмитрович, заслужений працівник культури України,
художній керівник та головний балетмейстер ансамблю народного танцю
"Волинянка».

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри
хореографії

протокол № 3 від 13 жовтня 2015р.

Завідувач кафедри:

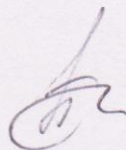

Дужич-Ніколайчук В.І.

Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією інституту мистецтв

протокол № 2 від 14 . 10 . 2015 р.

Голова науково-методичної
комісії інституту мистецтв

Шиманський П.Й.

Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 4 від 16 . 12 . 2015 р.

Структура робочої програми.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 1,5	0101 «Педагогічна освіта»	вибіркова
Модулів - 3	6.010102 «Початкова освіта»	Рік підготовки - 2
Змістових модулів - 1		Семестр - 3
ІНДЗ: є		Лекції - 8 год.
Загальна кількість годин - 54		Практичні - 10 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання): аудиторних - 1 самостійної роботи - 1 індивідуальної роботи – 1	Освітньо-кваліфікаційний рівень Бакалавр	Самостійна робота -18 год.
		Індивідуальна робота -18 год.
		Форма контролю: залік (1 сем.).

Мета та завдання навчальної дисципліни - формування у студентів теоретичної та практичної бази знань з основ хореографії, умінь і навичок ефективного використання сучасних методів роботи в навчально-пізнавальній діяльності, що має забезпечити формування у студентів основ хореографічної культури; залучити студентів до великого розмаїття танцювальної і музичної творчості, ознайомити з образною сутністю танцювальної культури в цілому.

До конкретних **завдань** вивчення цього предмету відносимо:

- формування в студентів бази знань, умінь і навичок, необхідних для кваліфікованого та ефективного використання хореографічного мистецтва у навчально-пізнавальній діяльності;
- засвоєння студентами теоретичних і практичних питань ритмічного, естетичного та фізичного виховання учнів засобами хореографічного мистецтва;

- забезпечення ефективності виховання студентів засобами хореографічного мистецтва;
- розвиток відчуття ритму, пластичності, музичного слуху та пам'яті, координації руху тіла, удосконалення фізичних можливостей людини.
- формування виконавських навичок в галузі народного, класичного, бального, сучасного танців та ритміки;

Після опитування даного курсу студенти повинні

знати:

- наукові положення хореографію як про художнє й музичне явище;
- історичні аспекти розвитку хореографії;
- педагогічні знання, уміння й навички, які необхідні для розвитку хореографічних даних дітей;
- навчальний хореографічний матеріал та основні навички культури руху;
- основні прийоми, методи застосування теоретичного та практичного матеріалу на практиці.

вміти:

- аналізувати музичні твори, передавати в русі їх ритм, темп, динаміку, характер, образ;
- правильно, чітко і виразно виконувати прості танцювальні рухи;
- сприймати танець, як творчу діяльність, засіб фізичного розвитку й спілкування;

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Основи хореографії з методикою навчання.

Тема 1. Хореографічне мистецтво і його роль у житті суспільства.

Танець як вид мистецтва. Все, що оточує нас як рівень цінності буття, - це історія культури в розвитку - від кам'яної сокири до космосу наших днів. Робота композитора, художника, балетмейстера - це професія, а вища форма діяльності людини цієї професії - мистецтво.

Види мистецтв:

а) статичні - скульптура, архітектура, живопис, графіка, орнамент;

б) часові - музика, поезія, кіно, телебачення;

в) в часі та просторі - пантоміма, народний танець, балет, театр, цирк.

Танець - вид мистецтва, в якому засобом творення образу є рух та положення людського тіла. Мистецтво танцю виникло з емоційного сприйняття оточуючого середовища, різноманітних рухів, жестів, імітації трудових процесів. Спочатку танець був пов'язаний зі словом (піснею), а пізніше набув самостійного значення. У кожного народу свій танець, його розвиток та танцювальні традиції.

Зародження і взаємозв'язок різних видів мистецтв. Наскельні розписи епохи мезоліту.

Давньогрецький театр - вершина розвитку античного мистецтва. Танець у співдружності з іншими видами мистецтв частина різних стародавніх вистав на святах.

Епоха стародавнього Риму свята - "Тріумфи". Це - масові процесії та вистави, присвячені перемогам та ювілеям легіонерів. Процесія мала вигляд ланцюга епізодів-діянь ювіляра чи фрагменти бойових дій, які передували перемозі: несли прапори, вели полонених. Процесію закінчував хор, прославляючи ювіляра чи перемогу.

«Містерія» - масове середньовічне театральне дійство. Ставили "містерії" городяни. На площі влаштовувались будиночки, які зображували палаци, тюрми, храми, рай, через пащу чудовиська - пекло, два дерева зображували ліс,

басейн зображував море. Під час вистави актори переходили із будиночка в будиночок, що означало зміну місця дії.

Виникнення і розвиток хореографічного мистецтва. Поняття "хореографія" (від грецької: "хор" - колективне виконання, "графія" - пишу, зображую). Основою хореографії є народний танець. Танець - особливий вид художньої діяльності, який виражає людські почуття, думки, взаємовідносини та ставлення до дійсності за допомогою усвідомлених, емоційних, художньо-образних рухів, жестів та поз в логічній послідовності та композиційній завершеності. Народний танець - результат, продукт народної творчості. Він повинен прижитися в народі і носити в собі риси цього народу. Народний танець - одне із старовинних мистецтв.

Напрямки хореографії.

Класичний танець. Система умовних рухів, створених на основі кращих традицій багатьох віків. Класичний танець черпав матеріал з елементів народного танцю, поступово додаючи елементи з придворного етикету. Все це протягом віків вдосконалювалося. Форма класичного танцю - не догма, вона змінюється і продовжує вдосконалюватися. Історичні корені класичного танцю ідуть з 16 століття (італійський, французький театри). З 17 століття класичний танець з'являється в Росії. Першими балетмейстерами та виконавцями були іноземці. Більшість їх була учнями Ж.Ж.Новера. З появою книги "Листи про танець та балети" Ж.Ж.Новера інтерес до класичного танцю зростає.

Система умовних рухів, створених на основі кращих традицій багатьох віків. Класичний танець черпав матеріал з елементів народного танцю, поступово додаючи елементи з придворного етикету. Все це протягом віків вдосконалювалося. Форма класичного танцю - не догма, вона змінюється і продовжує вдосконалюватися. Історичні корені класичного танцю ідуть з 16 століття (італійський, французький театри). З 17 століття класичний танець з'являється в Росії. Першими балетмейстерами та виконавцями були іноземці. Більшість їх була учнями Ж.Ж.Новера. З появою книги "Листи про танець та балети" Ж.Ж.Новера інтерес до класичного танцю зростає.

Народно-характерний танець. У XIX столітті термін "характерний" служить визначенням танцю в характері та образі. Він використовувався в інтермедіях для передачі образів простого народу, включав елементи народного танцю та побутові жести. Балетмейстер К.Блазіс назвав його народним. В зв'язку з війною 1812 року в Росії виник інтерес до народного танцю. Процес перетворення народного танцю в характерний - це період розквіту романтичного балету Ф.Тальоні, Ж.Перро, Ш.Дідло. Головним вираженням характерного танцю став гротеск. Образи характерного танцю, створені М.Петіпа та Л.Івановим, зберігали необхідний колорит для вирішення сюжету спектаклю. Балетмейстери та виконавці школи класичного танцю будували характерний танець на класичній основі.

Історико-побутовий танець. Танці в балетному спектаклі повинні характеризувати суспільство та час, в якому відбувається дія. Створення

танцювальних образів базується на матеріалах, взятих з літератури, історії, підкріплених музейною та художньо-образотворчою вірогідністю епохи. Етикет, костюм, манера спілкування - складові побутової хореографії. Термінологія історико-побутової хореографії - французька (після організації в Парижі Академії танцю). В 16-17 століттях побутові танці з'явилися на сцені, вони видозмінювалися, що дало їм можливість дожити до наших днів ("Гавот", "Менует", "Сарабанда", "Романеска" та інші).

Народно-сценічний танець. Це - народний танець, який за вимогами професійного рівня виконання вдосконалюється через стилізацію тексту, малюнку, драматургічно вибудовується як концертний номер. Через аранжувальний або надумано-авторський ступінь стилізації маємо приклади оригінальних народно-сценічних творів як вищої форми народного танцю. Ансамбль імені П.Вірського: "Подoliaночка", "Чумацькі радощі", "Запорожці", ансамбль "Ятрань": "Рушничок", "Поворотня", "Колядки".

Сучасний бальний танець, спортивні танці на паркеті.

Сучасні напрями та стилі танцю. Один з напрямків ХХ століття в США та Німеччині "Модерн" заперечував традиційні форми. Різновид вільного танцю ("Дунканізм", "Модерн"). Загальне для цих течій танцю - це намагання створити нову хореографію. Заперечуючи канони класичного танцю, все ж прийняли деякі технічні засоби класики. Е.Гамільтон з шарфами, пізніше А.Дункан - це проповідь оновленої античності, тобто танець майбутнього, поверненого до природних форм, вільних від театральних умовностей, джерелом наснаги якого була природа. З позицій канонів техніка танцю проста, але дуже емоційна. Більшість послідовників цього напрямку вдосконалювала та стверджувала цей танець. Один з кращих представників напрямку "Модерн" - М.Бежар та його всесвітньовідома труппа. Наші співвітчизники Б.Ейфман, В.Михайловський плідно працюють у цьому напрямку. З появою джазу з'являються нові балетні форми мюзик-холу, естрадного ревію. Стилi «Контемпорарі», «Хіп-хоп», «Джаз-модерн»....

Тема 2. Музика в хореографічному творі.

Музика - це основний носій інформації, обміну нею та засіб спілкування. Музика і поезія - це мистецтво в часі. В музиці, в порівнянні з мовою інтонаційно головне не те, що сказав, а як сказав. Компоненти музики - ритм, мелодія, гармонія.

Ритм - постійність в поділі. Організований ритм - метр (дводольний, чотиридольний - симетричні, до кожної сильної - одна слабка доля).

Мелодія - звуковисотна лінія.

Засоби виразності її: динаміка - різниця між гучним та тихим, гучність як характер (Forte - гучно, Piano - тихо, Crescendo - наростання гучності (<), Diminuendo - затихання гучності (>), Accellerando - прискорення, Ritardando - уповільнення).

Гармонія - підтримка мелодії мажорним або мінорним забарвленням.

Структурно музика ділиться на періоди, речення та фрази:

Періоді - закінчена думка в музиці - дванадцять або шістнадцять тактів за винятком періодів єдиної будови.

Речення - складова частина періоду (у варіанті 12т. - це 2 х 6т. або в 16т. – 2 х 8т). Речення з розширенням не діляться.

Фраза - найкоротший мовний аналог, який включає в себе мотив та кульмінацію і є складовою частиною речення (у варіанті речення 6т. - це 2х3т, а у варіанті речення 8т. – 2 х 4т.). В періодах єдиної будови є декілька фраз, як приклад - по 3 в музиці до танцю "Аркан" та "Марина".

Музика ділиться за жанром та формою.

Жанр - музичні твори, які різняться за змістом та сприйняттям (героїка, лірика, гумор-гротеск), як засіб побудови характеру конкретного образу та твору в цілому.

Форми бувають:

проста - одночасна, двочасна, тричасна, чотиричасна та ін. (один період в кожній частині);

складна - коли кожна частина цієї форми є дво-, три- або чотиричасною простою формою;

варіаційна форма - розробка теми того ж об'єму з повтором у кінці основної теми;

форма "рондо" - коло повтору, одна з варіаційних форм;

форма "болеро" - п'ятичасна форма з зупинками в кінці кожної частини.

Музика і танець як синтез мистецтв, крім прагнення до вічної єдності, мають і свої проблеми: проблеми цілісності спектаклю і рівноваги його складових.

Тема 3. Малюнок танцю - складова частина композиції танцю.

Танець як мистецтво у просторі. Танець - це мистецтво в часі та просторі. Час - це тривалість звучання музики та, відповідно, тривалість танцю. А простір - це площа, на якій проходить танцювальна дія.

Виміри сценічного простору. Просценіум - простір перед завісою. Можливість близького контакту з глядачем. Через вираз обличчя сприймається внутрішній стан виконавця - все це можна віднести до переваги цього плану. Але на просценіум недоцільно виводити масовку або декілька груп із своїми завданнями. Їх просто не сприймуть за законами психології, тому в таких випадках на просценіумі доцільніше використати прийом панорами.

Просценіум використовується, для показу солістів та інших дійових осіб, а при наявності діалогу - для переключення уваги глядача з одного об'єкта на інший в послідовності дії, передбаченої сюжетом. Прикладом може бути показ техніки на рампі методом панорами: зліва направо - нагнітання темпу дії, справа наліво - уповільнення її. В цьому випадку припустимі мінімальні рухи або статичне використання через пози та ракурси невеликих груп або лінії виконавців, як аккопанемент солістам. Динамічні рухи за участю всіх виконавців одночасно не сприймаються.

Перший план - від червоної лінії до перших куліс. Все сказане про просценіум відноситься і до першого плану (що стосується крупних планів та діалогу

окремих персонажів). Перший план допускає більшу свободу дії, збільшені рухи за амплітудою, а також декілька окремих груп. На першому плані - діалоги персонажів, їх обличчя. Хореографічні мініатюри будуються не далі другого плану, основні епізоди, щоб наблизити дію до глядача, розігруються на першому плані.

Другий план (між першими та другими кулісами, тобто центр сцени). Другий план зручний для виходів, тому що фігура виконавця сприймається в цілому без напруги. В драмі цей план називають сімейним, через те що вважається зручним для побудови масових сцен. В балеті - побудова центральних кіл, одинарних та подвійних, при наявності центра сцени. Другий план зручний для поділу загальної композиції на епізоди (багатопланові, симетричні та асиметричні малюнки).

Третій план відповідає загальним планам кіно та телебачення. Крупні плани, окремі сюжетні епізоди, дія яких проходить на фоні загальної картини, підтримуються постійно дією третього плану. Якщо в театрі або на концерті, переглядаючи спектакль або танець, ви самі вибираєте об'єкт уваги, то кіно або телебачення показують саме те, що ви повинні побачити, в цьому і є суть майстерності режисера та оператора. Займаючи всі три плани, при багатоплановому малюнку, легко використовуються прийоми перебудови в симетрії, асиметрії або поліфонії малюнка, які дають можливість досягти найбільшої динаміки, тобто кульмінації дії.

Рельєф - це третій вимір після ширини та глибини сцени, тобто висота. В театрі можуть бути станки для допоміжних майданчиків, коли танцювальні масовки будуються на різних рівнях (Радіо Сіті Мюзикхол, Нью-Йорк або в балеті "Хустка Довбуша" у Львові). Рельєф може бути використаний не тільки на станках, він може бути побудований на простій сцені.

Сценічні ракурси.

Фас - відкрите положення, до якого прагне сценічний ракурс. Фас можна вважати початком дії або основним положенням лінії - синхронна - чи окремого соліста, що розкриває фігуру виконавця. Ось чому він вважається основним. Часто користуватись чистим фасом не можна, оскільки він однозначний, тому в сольній варіації для характеристики образу його можна використовувати як прохідне положення через оберти, бокові зміщення та інші варіанти.

Ракурс три четверті (3/4) - розкрите положення, призначене для глядача, зручне для спілкування з партнером, вигідне для зупинки після повороту. Цей ракурс вигідний в русі по діагоналі, тому що діагональ збільшує розмах лінійного руху, що дає ефект зміни композиції в двох вимірах (ширина, глибина). Вхід на сцену та вихід з неї виконується, як правило, в положенні ракурсу 3/4.

Ракурс - профіль використовується не часто через те, що в статичності тяжіє до ефекту окам'яніння

Ракурс зі спини. Вперше застосований М.Фокінім. Сьогодні важко уявити собі, яким бідним був би танець без цього ракурсу. Артисти та постановники танцю того часу боялися показати спину глядачеві, це йшло від придворного балету, щоб бути обличчям до "височайших" персон. Танець будувався на ввічливому ставленні до публіки.

Виразальні засоби в побудові малюнку. Багатопланові малюнки мають свої плюси і мінуси, велика, чітко організована маса надає виразності масовій дії, надмірність в кількості та відсутність чіткої організації можуть знищити всю значимість завдання масової сцени. Для того, щоб жила масова народна сцена, її необхідно відлити в чітку, конкретну форму. Композиція простору ще за часів Піфагора мала теоретичне підґрунтя. Горизонтальні перебудови вважались спокійними - статичними, тоді як вертикальні будови (сьогодні рельєфні) викликали захоплення. Рухи в діагональних будовах демонстрували збудженість - динаміку.

Композиція сценічного простору розглядалась як складова загальної драматургії твору, через складові малюнка - все будувалось від простого до складного, тобто до кульмінації та розв'язки

Залежність малюнку від географічних та національних особливостей.

Географічні умови мають значний вплив на танець та його малюнок, не дивлячись на національні відмінності. Загальне для жителів Кавказу та Карпат - це малюнок, ніби розрахований на обмежений майданчик та невелику кількість танцюючих. Малюнок тяжіє до кола, рухи виконавців мілкуваті, та, в більшості, на місці. Емоційне виконання рухів ніби підняли чоловіків Кавказу на пальці, а у гуцулів це відбилося в стрибках та притулах. В степових районах малюнки танцю просторіші, в танці беруть участь більше людей, на відміну від маленьких гірських поселень. Побудова танцювального малюнка знаходиться в прямій залежності від задуму постановника та танцювальної лексики-тексту. Складові малюнка - це лінії, діагоналі, півколо, коло, колонки та лінійні прямокутники.

Тема 4. Хореографічний текст та загальні закони драматургії в хореографії.

Хореографічний „текст“, як основа спілкування, ще за часів давньогрецького театру розглядався як смислова конструкція логічної організації думки. Рухи, пози, ракурси, міміка та жести, як основа пантоміми, стають танцювальною мовою лише тоді, коли вони організовані та підпорядковані певній думці.

2. Пантоміма та характерність тексту. Під час створення образного тексту необхідно враховувати жанр, стиль, характер та форму майбутнього хореографічного твору.

Жанри: трагедійні, комедійні, героїчні, ліричні, сатиричні та гротескні.

Відповідно до жанру, стилю та характеру пишеться або підбирається музика, на яку і складається відповідний текст.

Стиль (від латинської - загострена паличка для письма) - манера та спосіб викладення. Стійка цільність, єдність змісту й образної системи.

ХАРАКТЕР (від грецької - ознака, риса, особливість). Танець і текст в ньому базуються на характері персонажу, розкриваючи його особистість. Природжена характерність.

За Гіппократом людський характер поділяється на чотири типи: слабкий - меланхолік, живий - сангвінік, нестримний - холерик, спокійний - флегматик. Саме в цьому і полягає різниця між природженою і набутою характерністю. Вікова характерність.

Всі навички, напрацьовані протягом життя, зберігаються у людини до старості. Змінюється ритм (важче вставати, сідати), притупляється зір, слух, що ускладнює спілкування з оточуючими.

Національна характерність.

Історико-побутова характерність.

Професійна характерність.

Індивідуальна характерність.

Акторська характерність.

Жест (пантоміма) - складова частина хореографічного тексту. Пантоміма - має три різновиди:

Безпредметна пантоміма ("вгадай"). Створюється ілюзія існуючого предмета, що не може бути повноцінним мистецтвом, але може бути використана в окремих ігрових епізодах.

Наслідувальна пантоміма вважається театральною і використовується в гротескних творах.

Транспонуюча пантоміма, - коли через жест, емоції створюється поема людського тіла (сприйняття горя, смерті та ін.).

Жести поділяються на самостійні та допоміжні - жестикуляція.

Жести бувають:

Загальноприйняті: реакція на темряву і світло, холодне і гаряче, страх і захист, втому і спеку, погляд вдалечінь з прикладеною до очей рукою.

Жести набуті: нервові постукування рукою, заламування пальців, тупотіння ногами (злість), переможений (руки вгору), сльози і сміх, танець та радісні обійми.

Жести побутові та релігійні: вітання та прощання, поклони та реверанси, палець до губ (мовчи), палець угору (погроза).

Умовні жести: кивнути головою - згода, хитання головою вліво та вправо - ні, хочу їсти, хочу пити, - два роз'єднанні пальці вгору, у формі латинської V - перемога (вікторія).

Рух - це ланцюг жестів в логічній послідовності: ходити, бігати, працювати. В побутовій пантомімі рухи невимушені, в сценічній - художньо організовані, підкреслюють стан виконавця (дещо збільшені за амплітудою).

Емоційність та конкретність виразних рухів, які використовуються в танці, визначаються почуттям міри та смаком.

Танець як мистецтво в часі і просторі створюється в просторі за законами сцени, а в часі - за законами драматургії. Драматургія - (від грецької - "драма") означає "дія". З часом це поняття стало використовуватись не тільки в драматичних театрах, ай в інших мистецтвах, включаючи і хореографію.

Загальні закономірності розвитку дії та поняття конфлікту. У XIX столітті німецький письменник Фрейтаг запропонував розподілити дію на п'ять частин: а) експозиція; б) ускладнена дія; в) кульмінація; г) затримка дії; д) розв'язка.

1. Експозиція - знайомство глядачів з дійовими особами, їх характерами в розвитку дії. Костюм, оформлення, стиль і манера виконання відтворюють місце та час дії. Тривалість експозиції залежить від завдання, які поставив перед собою хореограф.
  2. Зав'язка - початок дії. Герої знайомляться між собою. Виникає конфліктне зерно, з'являється третя сила, яка допомагає або заважає героям чи дії в цілому. Все це підкреслюється музикою, малюнком та хореографічним текстом.
  3. Розвиток дії (ступені перед кульмінацією) - конфлікт, який намічався в зав'язці, приречений на напругу. Ступені розвитку дії можуть бути побудовані із декількох епізодів, кількість та тривалість їх визначається динамікою сюжету. Дійові особи виступають, взаємодіючи, доповнюючи чи протидіючи один одному; Дії акторів та хвилювання глядача з приводу цього повинні об'єднуватись в єдиний драматичний вузол, який готує вершину розвитку дії.
  4. Кульмінація - найвища точка розвитку дії, основана на сюжетній лінії та музичному вирішенні. Все це підкріплюється малюнком та емоційним хореографічним текстом - (емоційната смислова).
  5. Розв'язка - завершення дії. Вона може бути миттєвою, різко обриваючи дію, чи поступовою, даючи можливість глядачеві самому додумати. "Розв'язка фабули повинна витікати з самої фабули", говорив Арістотель. Розв'язка - підсумок твору, тобто всього того, що відбувалося на сцені.
- Драматургія балету - це синтез чотирьох драматургій - театральної, музичної, хореографічної та живописної. Хореографічна драматургія - І головна. Це процес конфліктного зіткнення пластичних тем та образів. Розвиток конфлікту засобами танцю має два початки: балетна пантоміма або чистий танець.

Тема 5. Методика вивчення простих танцювальних рухів та побудова малюнків.

Ознайомлення з позиціями та положенням рук і ніг народної хореографії, а також положенням корпусу та голови (прямий, нахилиється вперед або вбік, повертається одним чи другим плечем вперед, відхиляється назад) в сольних, масових, парних танцях. Вправи для корпусу й голови.

Позиції рук (підготовча, перша, друга, третя), їхні положення: прості, комбіновані. Переведення рук у різні положення. Рухи рук (від плеча, від ліктя), рухи кисті, обертовий рух рук.

парі, комбінування різних положень.

Вироблення навиків правильної стійки під час положення в парі, комбінування різних положень.

Види ходьби, виконання їх у відповідності до характеру, темпу, ритму музики.

Координація рухів рук і ніг при різних видах ходьби.

Види бігу. Основні види: легкий, стрімкий, високий, з перешкодами.

Види стрибків та підскоків

Стрибки: на двох ногах -легкі, високі з ноги на ногу.

Підскоки: виконання легких і енергійних підскоків - на місці, з просуванням уперед, під час обертання.

Танцювальні рухи: танцювальний крок, танковий хороводний крок, бічний галоп, змінний крок, крок польки, крок вальсу, похитування, балансе.

Шиккування та перешикування. Вміння орієнтуватись в колективі і просторі. Легко змінювати напрям руху або перешиковуватись з однієї фігури в іншу. Знайомство з поняттями кола, колони, лінії, шеренги. Побудова на марші в коло, колону, лінію, ланцюжок, побудови в пари.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні	Самостійна робота	Індивідуальна робота
1	2	3	4	5	
Змістовний модуль 1. Основи хореографії з методикою навчання.					
Тема 1. Хореографічне мистецтво і його роль у житті суспільства.	8	2	-	2	4
Тема 2. Музика в хореографічному творі.	8	2		2	4
Тема 3. Малюнок танцю - складова частина композиції танцю.	8	2		2	4
Тема 4. Хореографічний текст та загальні закони драматургії в хореографії.	8	2		2	4
Тема 5. Методика вивчення простих танцювальних рухів та побудова малюнків.	22		10	10	2
Разом за змістовим модулем	54	8	10	18	18
Усього годин	54	8	10	18	18

Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Методика вивчення простих танцювальних рухів та побудова малюнків.	10
Разом		10

Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Хореографічне мистецтво і його роль у житті суспільства.	2
2	Музика в хореографічному творі.	2
3	Малюнок танцю - складова частина композиції танцю.	2
4	Хореографічний текст та загальні закони драматургії в хореографії.	2
5	Методика вивчення простих танцювальних рухів та побудова малюнків.	10
Разом		18

Методи навчання – інформаційно-рецептивний, ілюстративний, репродуктивний.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік (I семестр).

Методи та засоби діагностики успішності навчання – експрес-опитування, активність на практичних заняттях, контрольні роботи, залік.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль (маx = 40 балів)					Модульний контроль (маx = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1					Модуль 2		
Змістовий модуль 1					60		100
T1	T2	T3	T4	T5			
5	5	5	5	20			

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Модульна контрольна робота (60 балів).

54-60 балів виставляють студентів, який вияви всебічні, системні і глибокі знання з навчально-програмового матеріалу; повністю розкрив зміст на поставлені запитання; вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюстрував відповіді прикладами; вільно володіє нормативною сучасною мовою; володіє на високому рівні танцювальною лексикою.

44 - 53 балів виставляють студентів, який правильно розкрив зміст на поставлені запитання, та у відповідях бракувало власних суджень; грамотно володіє спеціальною термінологією, нормативною сучасною українською мовою; здатний до самостійного поповнення знань у подальшій навчальній роботі, володіє на гарному рівні танцювальною лексикою.

36-43 бали виставляється студентів, який зміст питань виклав частково, не послідовно; логічний зв'язок у відповіді відсутній, але суть запитання розкрита, володіє на достатньому рівні танцювальною лексикою.

0- 21 балів виставляється студентів, який основний зміст запитання не розкрив; припустився принципових помилок; спеціальною термінологією володіє частково, володіє на низькому рівні танцювальною лексикою.

0-10 бала балів виставляється студентів, який основний зміст запитання не розкрив; припустився принципових помилок; спеціальною термінологією не володіє частково, не володіє на достатньому рівні танцювальною лексикою..

Поточний контроль (5 балів)

5 балів отримують студенти які мають глибокі, ґрунтовні та системні знання з вивченої теми дисципліни, наявний конспект лекцій.

4 бали отримують студенти, які мають хороші знання з вивченої теми дисципліни, наявний конспект лекцій.

2-3 бали отримують студенти, які , не досконало знають основні поняття вивченої теми дисципліни. Фрагментарно орієнтуються в вивченому матеріалі, наявний конспект лекцій.

0 - 1 балів отримують студенти, які мають недостатні знання з з вивченої теми дисципліни, не орієнтуються в вивченому матеріалі, відсутній конспект лекцій.

Поточний контроль (20 балів)

17 - 20 балів виставляють студентів, який на високому рівні володіє технікою виконання хореографічної лексики, проявляє високу активність на практичних заняттях.

12 – 16 балів виставляють студентів, який на високому рівні володіє технікою виконання хореографічної лексики, проявляє активність на практичних заняттях.

7 - 11 балів виставляють студентів, який на хорошому рівні володіє технікою виконання хореографічної лексики, проявляє активність на практичних заняттях.

4-6 балів виставляють студентів, який на низькому рівні володіє технікою виконання хореографічної лексики, проявляє недостатню активність на практичних заняттях.

0 - 3 бали виставляють студентів, який не володіє технікою виконання хореографічної лексики, не проявляє активність на практичних заняттях.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

Список джерел

- Энциклопедия "Балет". -Советская энциклопедия, М.: 1981.-623 с.
- Кокуленко Б.Г. Степова Терпсіхора.-Кіровоград: Степ, 1999.-212 с
- Смирнов И.В. Искусство балетмейстера.-М.:Просвещение, 1966. -190с.
- Василенко К.Ю. Український танець. - К.: ІПК ПК, 1997. - 282с.
- Ткаченко Т.С. Народный танец. - М.: Искусство, 1967. - 792 с.
- Гуменюк А.І. Українські народні танці. - К.: Академія Наук Української РСР, 1962.-612с.
- Боримська Г.В. Самоцвіти українського танцю. - К.: Мистецтво, 1974. -132с.
- Захаров Р.В. Сочинение танца, - М.: Искусство, 1983. - 223с.
- Новер Ж.Ж. Письма о танцах и балетах. -Л., М.: Искусство, 1965. - 374с
- Мазель Л.А., Цукерман В.А. Анализ музыкальных произведений. -М.: Музыка, 1967. - 749с.
- Мочалов Ю.А. Композиция сценического пространства. - М.: Просвещение, 1981.- 238с.
- ДобровольскаяГ.Н. Танец,пантомима, балет. -Л.: Искусство, 1975.- 124с.
- Кристи Г.В. Основы актерского мастерства. - М.: Советская Россия, 1970.-125с.
- Кривохижа А. М. Гармоня танцю: Навчально - методичний посібник з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень педагогічних університетів / А. М. Кривохижа. – Кіровоград : 2007. – 100 с.
- Л. Бондаренко. Ритміка і танець у 1-4 класах загальноосвітньої школи. Київ. Музична Україна. 1989 р.